Bot- och

Beredelse-Psalm

för

f. d. Artilleristen wid Kongl. Swea Artilleri-Regemente

Anders Jacob Sundmark

wid dess afrättning Lördagen d. 16 November 1833;

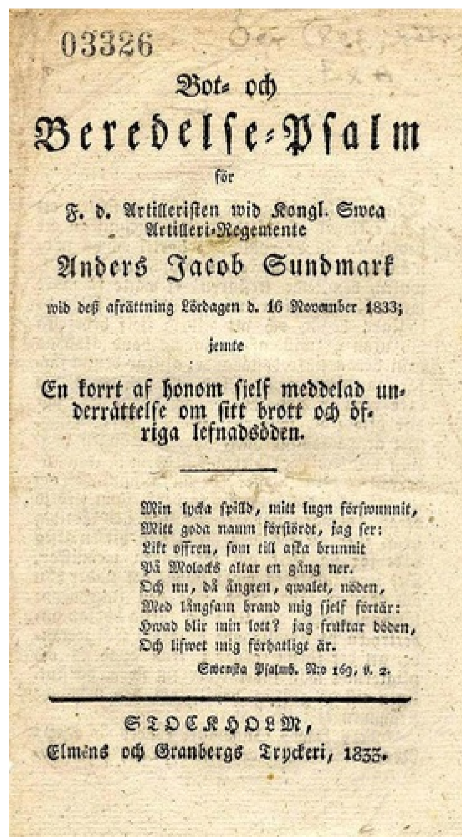
jämte

en korrt af honom sjelv meddelad underrättelse om sitt brott och öfriga lefnadsöden.

Min lycka spilld, mitt lugn förswunnit,
Mitt goda namn förstördt, jag ser:
Likt offren, som till aska brunnit
På Molocks altar en gång ner.
Och nu, då ångren, qwalet, nöden,
Med långsam brand mig sjelf förtär:
Hwad blir min lott? jag fruktar döden,
Och lifwet mig förhatligt är.

Swenska Psalmb. N:o 169, v. 2

STOCKHOLM,
Elméns och Granbergs Tryckeri, 1833.

03326

Bot- och
Beredelse-Psalm
för
F. d. Artilleristen wid Kongl. Swea
Artilleri-Regemente
Anders Jacob Sundmark
wid deß afrättning Lördagen d. 16 November 1833;
jemte
En kort af honom sjelf meddelad underrättelse om sitt brott och öfriga lefnadsöden.

Min lycka spilld, mitt lugn förswunnit,
Mitt goda namn förstördt, jag ser:
Likt offren, som till aska brunnit
På Molochs altar en gång ner.
Och nu, då ångren, qwalet, nöden,
Med långsam brand mig sjelf förtär:
Hwad blir min lott? jag fruktar döden,
Och lifwet mig förhatligt är.
Swenska Psalmb. N:o 169, v. 2.

STOCKHOLM,
Elméns och Granbergs Tryckeri, 1833.

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna elektroniska faksimilupplaga från Stockholmskällan har skannats av Stockholms Stadsmuseum såsom högupplöst pdf-fil, vilken Ralph E omarbetat till 600 dpi G4 tiff-bilder svartvitt och 300 dpi jpg-bilder i färg, vilka exponeras i ca 100 dpi med OCR-text.

Ingen författare till psalmen är angiven och eftersom skriften utgavs för mer än 70 år sedan, har upphovsrätten löpt ut. Den avrättade har varit död i mer än 70 år.

 Detta skillingtryck har Ralph E lagt upp på Internet Archive, där det kan läsas i färg såsom en uppslagen bok.

*

Dagens bedröfliga föremål framställer ett nytt exempel på lättheten för menniskan att nedsjunka till de rysligaste brott, och på nödwändigheten att waka och bedja, på det djefwulen, den onde frestaren, ej måtte få makt med oss. Wana från ungdomen att följa otyglade begär, och att aldrig sjelf beherrska sig, utan allenast af twångets band afhållas från deras tillfredsställande, alstrar denna förfärliga lättsinnighet, som, lossad från alla inre band af gudsfruktan och dygd, snart flödar öfwer och sönderbryter allt yttre twång. Det är på sådant sätt, som så mången yngling med känsligt hjerta och de mest lofwande anlag blifwit offer för sin lättsinnighet, och störtat sig i det djupaste förderf, samt i följd deraf, antingen nödgats nedstiga i en förtidig graf, eller ock för hela sin lifstid bli en

afsky både för sig sjelf och för andra menniskor. Det ligger således makt uppå, att under bön och åkallan söka skydd mot den inneboende lättsinnigheten, och att i sin första början undertrycka de uppstigande begären, wäl wetande, att det första afsteget från dygdens och pligternas wäg snart leder till flera, och slutligen till de gröfsta brott, om den wäxande strömmen ej i tid hejdas.

Anders Jacob Sundmark föddes år 1808 i Norrberkes socken af Westerås Län; hansföräldrar, som woro bondfolk, äro redan aflidna, fadren för 18 och modren för 3 år sedan, samt således äfwen befriade från den sorgen, att se sin son gå en neslig död till mötes. Wid 12 års ålder kom han ur sina föräldrars hus, först såsom tjenstgosse på en gård wid namn Skansen, nära Strömsholm, sedan hos en Bagare här i Stockholm och slutligen hos en Bleckslagare i Westerås, hos hwilken han wid 21 års ålder utskrefs såsom gesäll i berörde handtwerk. Derefter arbetade han hos flera mästare i åtskilliga städer, och kom för wid pass 3 år sedan hit till Stockholm, der han öfwertaltes af en bland sina fordna kamrater, som war artillerist, att låta anwärfwa sig wid Kongl. Swea Artilleri-Regemente. Under tjenstetiden har Sundmark flera gånger undergått bestraffning hufwudsakligen för försummelse och fylleri, för hwilken sistnämnda last han wisat sig äga synnerlig böjelse; men deremot har han snarare ådagalagt ett stilla och böjligt sinnelag än ett wildt och obändigt. Den 26 sistlidne Juni bortgick Sundmark från Artilleri-kasernen, begaf sig till Röda Bodarne, besökte der ett näringställe, wandrade derifrån till Stora Badstugu-gatan, försålde på en derwarande krog sin munderingsskjorta, förplägade sig med de erhållna penningarne och gick kl. 9 om aftonen derifrån till den i slutet på berörde gata belägna Koskills-backe, der han lade sig att sofwa. Uppwäckt af ett inträffande regn, begaf han sig derifrån öfwer en grind till egendomen

Cedersdal, der han ingick i en öppen lada och lade sig att sofwa. Sedan han om morgonen den 27 waknat, gick han tillbaka till Koskills-backe, der han i mörkret qwarlemnat sin mössa och sina sporrar, men som han ej nu kunde återfinna dem, så wågade han, af fruktan för straff, ej återwända till Regementet, utan begaf sig tillbaka till ladan, der han å nyo insomnade. Från denna sömn uppwäcktes han af Bokhandlaren Törnqwists 9-åriga son, Frans Edward, hwilken, jemte sina föräldrar, bebodde Cedersdal såsom sommarnöje. Då gossen wäckte honom med tillsägelse att gå sin wäg, sprang han upp, och uti sömnyrseln fattade en sten, den han handlöst kastade efter den flyende gossen. Stenen träffade likwäl gossen i hufwudet med ett så hårdt slag, att denne föll framstupa och uppgaf ett högt jemmer-rop; men som Sundmark, hwilken nu framskyndade till gossen, fann ett stort hål i hufwudet, hwarur blod strömmade, så trodde han sig ha mördat gossen, sprang emot en dräng wid namn Swan, som kom gående i allén, och bad denne, att han skulle taga honom i arrest, emedan han wille dö. Imellertid hade Swan tillkallat drängen Lindström, och i sällskap med dessa begaf sig Sundmark åter till ladan; och då denne derwid märkte att barnet ännu rörde sig, samt öfwertygad, att detsamma ej kunde bli wid lif, sprang han fram till gossen och, under yttrande: ”jag skall ge honom så, att han slipper pinas längre,” slog en i hast upptagenkantig sten twenne gånger så hårdt i gossens hufwud, att hjernan prässades ur hufwudskålen. Detta allt skedde med sådan hastighet, att de af förskräckelse betagna drängarne ej hunno sansa sig och förhindra det rysliga mordets fullbordan innan det redan war werkställdt. Han lät derpå arrestera sig af de begge drängarne, och affördes till Artillerigårds-wakten. Ransakningen med honom började genast, hwarwid han öppet erkände sitt brott och alla de omständigheter hwilka föranledde detsamma. Af Krigs-Rätten dömdes han att halshuggas och steglas, hwilket utslag blef af Krigs-Hofrätten och Kongl. Maj:ts högsta Domstol fastställdt. Särskildt har Sundmark ingifwit ansökning om Nåd från lifs-straffet, hwilken likwäl blifwit afslagen; men deremot har Kongl. Maj:t, på förnyad ansökning, Nådigst bewiljat hans önskan att befrias från stegling.

Det som mest grämer honom, är den djupa sorg han tillskyndat gossens föräldrar, hwilka genom hans wåldsamhet och tanklösa lättsinne, blifwit beröfwade ett älskadt och förhoppningsfullt barn. I öfrigt synes han wäl beredd, och går nu med sann ånger och botfärdigt hjerta sitt straff till mötes. Gud ware hans själ nådig! och måtte han genom sin död winna den försoning, han så ifrigt efterlängtar!

*

Bot- och Beredelse-Psalm.

(Sjunges som N:o 76.)

Snart min sista stund är nära, Snart mitt öga ewigt släcks, Fastän qwalen mig förtära Och ej någon lisa räcks. Smärtan mig till jorden trycker; Lifwets glädje och dess nycker, Allt för mig förswunnet är, Som af werlden stämpel bär.

Hwilken wålnad mig förföljer? Stumma wittne till mitt brott! Om jag ock mitt öga höljer Ser det honom ständigt blott. Ack, han tyckes sorgligt fråga: "Hwarför tändes wredens låga Mot ett wärnlöst barn, som mig, Som ej gjorde ondt åt dig?"

Än uti mitt öra ljuder Gossens höga jemmerskri, Och förtwiflan derwid bjuder, Att mitt enda genswar bli. Ett oskyldigt barn jag mördat, Ingen tröst jag sedan skördat: All min fröjd blef wänd i gråt, Då jag följde brottets stråt.

Jag min grymhet will bekänna Fast den öfwerilning war; Ångrens tårar kinden bränna, Ingen ro mitt hjerta har. Dock jag skulle tåligt lida, Och med lugn mitt straff förbida, Om jag kunde plåna af All den sorg jag modren gaf.

Men ej ogjordt nu kan göras Hwad jag emot lagen bröt, Och till lif ej återföras Den hwars unga blod jag gjöt. Endast jag på knä kan ligga Och med tårar tillgift tigga För den sorg föräldrar fått Af det brott som jag begått.

Gråt ej gossen, ömma moder! Glöm den sorg, som jag Dig gaf! Ack, att mina tårefloder Wäckte honom ur sin graf! Hulde Far! bland Englars skara Säkert lär din Edward wara! Hör en brottsling, som Dig ber, Och sitt lif till offer ger.

Låt min död mitt brott försona, Må det deraf plånas ut; Måtte Himlen Er förskona Från all sorg till lifwets slut. Gud skall Eder återgälda Alla tårar, som är fällda,

Och till åldrens sena höst Skänka glädje, lugn och tröst.

I det hopp jag faller neder För din fot, o milde Gud! Hör den brottsling, som nu beder Om ett tröstfullt nådeljud! Gif en lindring åt mitt hjerta, Och låt ångrens grymma smärta Med dess hopplöshet och qwal Aftwå mina synders tal!

Ack! i hjertat ren förskoning Ifrån qwalen känner jag; Gud! jag erfar Din försoning; Jag är nöjd med Ditt behag. Jag mitt hufwud lägger neder, Och förtröstansfullt Dig beder: Milde Jesu! i Din hand Tag min själ från stoftets band!

*